

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32,41

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/11732
Karar No. 2021/15885
Tarihi: 29.11.2021

- BORDRO HİLESİ
- İMZASIZ ÜCRET BORDROLARININ BANKAYA YATAN TUTARLA UYUMLAŞTIRACAK ŞEKİLDE FAZLA ÇALIŞMA TAHAKKUKUN YAPILMASI
- İMZASIZ ÜCRET BORDROLARINDAKİ TAHAKKUKLARA DEĞER VERİLEMEYECEĞİ

ÖZETİ Davacı, açıkça imzasız belgelere ya da ücret bordrolarına delil olarak dayanılmasına itiraz etmektedir. Mahkemece hükmüne uyulan bozma ilamına göre de; bankaya yatan tutar ile uyumlu hale getirilmek için hazırlanan imzasız ücret bordrolarına, imzasız personel cari kartına ya da bu belgelerde yazan tahakkuk ya da avans miktarlarına değer verme imkanı bulunmamaktadır. Buna karşın, Bölge Adliye Mahkemesince imzasız ücret bordrolarına değer verecek şekilde "bordro net" ve "ödenek tutar" şeklinde bir ayrıma gidilmesi doğru olmamıştır. Şu halde; fazla çalışma ücreti alacağı bakımından varsa sadece kabul edilen ücrete göre ödenmesi gereken aylık tutarı aşan miktarda bankaya yatan tutarın mahsubu yerine denetime elverişli şekilde de gösterilmeyen ve imzasız ücret bordrolara değer verir şekilde yapılan bir hesaplama ile sonuca gidilmesi yanlışlı değerlendirilmeye dayalı olup bozmayı gerektirmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davacı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili; müvekkilinin 15.12.2006 tarihinde davalı şirkete ait Rusya, Arnavutluk, Kosova ve Afganistan'daki inşaat şantiyelerinde iş makinesi operatörü olarak işe başladığını, bu çalışmasının 27.09.2014 tarihine kadar devam ettiğini, en son net 1500 USD fiiks ücret aldığını, 3 öğün yemek ve yatmak için tahsis edilen koğuştan yararlandığını, son çalıştığı şantiyeden iş bitimi nedeniyle gönderildiğini, yeniden işe çağırılmadığını, işçilik alacaklarının ödenmediğini ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık ücretli izin, ulusal bayram, genel tatil, hafta tatili ve fazla çalışma ücreti alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili; talep edilen alacakların zamanaşımına uğradığını, davanın öncelikle zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiğini, davacı ile proje bazlı olarak belirli süreli iş ilişkisinin kurulduğunu, projelerin sona ermesiyle iş akdinin kendiliğinden sona erdiğini, kıdem-ihbar tazminatı talep edemeyeceğini, saat ücreti üzerinden çalıştığını, fazla mesai, hafta tatili ve genel tatil ücretinin maaşa eklenerek ödendiğini, ücretlerin banka hesabına yatırıldığını, kullanmadığı izin ücretlerinin de ödendiğini, ödemelerin ihtiraz-i kayıtsız kabul edildiğini, mesai şeridi tabloları, maaş bordroları, cari hesap kartı ve banka kayıtlarının uyumlu olduğunu, yıllık ücretli izinlerini kullandığını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece davanın kısmen kabulü ile kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık ücretli izin alacaklarının davalıdan tahsiline hükmedilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı taraf vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince taraf vekillerinin istinaf başvurusunun kabulüne karar verilerek ilk derece mahkemesi kararı ortadan kaldırılmış ve 6100 sayılı Kanun'un 353/1-b-2 maddesi uyarınca yeniden hüküm kurulmuştur.

Bozma Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesi kararının davacı vekili tarafından temyizi üzerine; Dairemizin 22.02.2021 tarih 2020/1240 esas ve 2021/4621 karar sayılı kararı ile Bölge Adliye Mahkemesinin kararı "Davalıya ait yurt dışı işyerinde çalışan davacının tazminat ve alacaklarının belirlenmesine esas ücret taraflar arasında uyuşmazlık konusudur. Davacı işçi son aylık ücretinin net 1.500 USD olduğunu ileri sürmüş, davalı işveren 3,49 USD saat ücretini savunmuştur. Mahkemece davalının sunduğu kayıttaki ücret üzerinden hesaplanan tazminatlar hüküm altına alınmıştır. Davacının imzasını içermeyen aylık ücret bordrolarında saat ücreti ile temel ücret hesabı dışında fazla çalışma, hafta tatili ile bayram genel tatil ücreti gibi

tahakkuklara yer verilerek davacının banka hesabına yatan tutar ile uyumlu bir tahakkuka gidilmiştir. Davalı işveren işçinin imzasını içermeyen ve her zaman düzenlenmesi mümkün olan bordrolarla temel ücreti bölmek suretiyle diğer işçilik alacaklarının da ödendiği şeklinde bir uygulama geliştirmiştir. İşçinin banka hesabına yapılan ödemelerde maaş açıklaması dışında başka bir bilgiye yer verilmemiştir. Davacının yaptığı iş, kıdemi, son çalıştığı şantiyenin Afganistan şantiyesi olması, emsal ücret araştırması, davacı tanık ifadeleri ve bordro içerikleri gözetilerek davacı işçinin aylık temel ücretinin iddiası gibi 1.500 USD olduğu kabul edilmeli ve bordroların fazla çalışma ile tatil tahakkuklarını içermediği sonucuna varılmalıdır. Buna göre bilirkişi hesap raporunun ilgili seçeneği değerlendirilerek ve gerekirse bu esaslar dahilinde bilirkişiden yeniden rapor alınarak mahkemece bir değerlendirmeye tabi tutulup tazminat ve alacaklar hakkında bir karar verilmelidir. Fazla mesai ve tatil alacaklarının kabulü yönünde karar verilecek olursa bordrolarda aylık 1.500 USD'nin üzerinde ödeme bulunan aylar yönünden işverence yapılan ödeme miktarlarının o dönem muaccel olan fazla mesai ve tatil alacaklarından mahsup edilmesi gerektiği de gözden kaçırılmamalıdır.” gerekçesiyle bozulmuş ve dosya incelenmek üzere Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmiştir.

Bozma Sonrası Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince; Dairemizin bozma kararına uyularak yapılan araştırma ve aldırılan bilirkişi raporu sonucunda davacının aylık ücretinin 1.500,00 USD olduğu ve bordroların fazla çalışma ve tatil tahakkuklarını içermediği kabul edilerek davacı talebine konu tazminat ve diğer işçilik alacaklarının yeniden hesaplanması hususunda bilirkişiden ek rapor alınmış, fazla çalışma alacağı dışında bilirkişi raporuna itibar edilmiş, fazla çalışma bakımından ise her ne kadar fazla çalışmadan mahsup edilen 7.939,77 USD tutara ne şekilde ulaşıldığı açıklanmamış ise de, dosyaya sunulan bordroların incelenmesinde, "bordro net" ve "ödenecek tutar" başlıklı iki ayrı sütun bulunduğu, fazla çalışma ve tatil alacakları tahakkuklarıyla birlikte ortaya çıkan tutarın "bordro net" olarak ifade edildiği, maaş avansı kesintisi yapıldıktan sonra da ödenecek tutarın gösterildiği; yurt dışındaki işçilerin bankaya yatanın haricinde avans aldığı sabit olup davacının eksik ücret ödendiği iddiası ve ücret alacağı talebi bulunmadığından bilirkişi hesaplamasında 1.500,00 USD'nin üstündeki tahakkukların tespiti için "bordro net" kısmının dikkate alınması yönteminin isabetli görüldüğü, bordroların tek tek denetlenmesi sonucu bilirkişinin toplama hesabında maddi hata yaptığı, mahsubu gereken miktarın 7.919,50 USD olduğu gerekçesiyle bakiye fazla çalışma alacağın 2.510,50 USD olduğu kabul edilerek davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Temyiz Başvurusu:

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

1-Uyulan bozma kararı gereğince tesis edilmiş Bölge Adliye Mahkemesi kararında hukuk kurallarının somut olaya uygulanmasında bir isabetsizlik olmamasına,

bozma ile kesinleşen ve karşı taraf yararına kazanılmış hak durumunu oluşturan yönlerin ise yeniden incelenmesine hukukça imkan bulunmamasına göre davacının aşağıda belirtilen bendin dışındaki sair temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2- Taraflar arasında fazla çalışma ve yıllık ücretli izin alacağı bakımından ücret bordrosunda yazılı tutarların dikkate alınıp alınmayacağı konularında uyuşmazlık bulunmaktadır.

Dairemizin 22.02.2021 tarih 2020/1240 esas ve 2021/4621 karar sayılı bozma ilamında; tazminat ve alacakların hesabına esas ücretin hatalı belirlendiği, işverence imzasız ücret bordrolarının banka ödemeleri ile uyumlu hale getirilerek temel ücretin bölünmek suretiyle işçilik alacaklarının ödendiği şeklinde bir uygulama geliştirildiği ve bankaya yatan miktarların sadece maaş açıklaması ile yatırıldığı dolayısıyla işçinin aylık ücretinin 1500 USD olduğunun kabul edilmesi ve imzasız ücret bordrolarının tahakkuk içermediği sonucuna varılması gerektiği ifade edilerek bu esaslar dahilinde gerekirse yeniden bilirkişi raporu alınıp 1500 USD üzerinde ödeme olan aylar bakımından o dönem muaccel olan fazla çalışma ve tatil alacaklarından mahsup yapılması gerektiği açıklanmıştır.

Davacı, açıkça imzasız belgelere ya da ücret bordrolarına delil olarak dayanılmasına itiraz etmektedir. Mahkemece hükmüne uyulan bozma ilamına göre de; bankaya yatan tutar ile uyumlu hale getirilmek için hazırlanan imzasız ücret bordrolarına, imzasız personel cari kartına ya da bu belgelerde yazan tahakkuk ya da avans miktarlarına değer verme imkanı bulunmamaktadır. Buna karşın, Bölge Adliye Mahkemesince imzasız ücret bordrolarına değer verecek şekilde "bordro net" ve "ödenecek tutar" şeklinde bir ayrıma gidilmesi doğru olmamıştır. Şu halde; fazla çalışma ücreti alacağı bakımından varsa sadece kabul edilen ücrete göre ödenmesi gereken aylık tutarı aşan miktarda bankaya yatan tutarın mahsubu yerine denetime elverişli şekilde de gösterilmeyen ve imzasız ücret bordrolara değer verir şekilde yapılan bir hesaplama ile sonuca gidilmesi yanılığlı değerlendirmeye dayalı olup bozmayı gerektirmiştir.

Aynı şekilde; somut uyuşmazlıkta, yıllık ücretli izin kullandığını ispatla yükümlü olan işveren tarafından dosyaya imzalı yıllık ücretli izin cetveli ya da eşdeğerde bir belge sunulmamış olup yıllık ücretli izin tahakkuku bulunan ücret bordroları da imzasızdır. Buna göre, yıllık ücretli izin ödemesinin olduğu 2011 Kasım ve 2014 Eylül ayları bakımından ancak o ay için bankaya yatması gereken ücret miktarını aşan ve fazla çalışma ücreti alacağından da mahsup edilmemiş olan bir tutar varsa bu tutarın yıllık ücretli izin alacağından mahsup edilmesi aksi halde mahsup yapılmadan bu alacak kaleminin hesaplanması gerekmektedir. Bu husus gözetilmeden karar verilmesi de bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebeplerden dolayı BOZULMASINA, dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 29.11.2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.